

Almannaheill

Virðisaukaskattur og önnur skatta- atriði

Soffía Eydís Björgvinsdóttir & Tina Paic

Mars 2025

Umfjöllunarefni dagsins

Almennt um virðisaukaskatt félaga sem eru ekki í VSK-skyldri starfsemi

Leiðbeiningar Skattsins til góðgerðarféлага

Áhrif skráningar á almannatheillaskrá Skattsins

Endurgreiðslur virðisaukaskatts vegna gjafa og tækjakaupa

**Almennt um VSK
og félög ekki í
VSK-starfsemi**

„Virðisaukaskattur er flókinn“

Þegar virðisaukaskattur er ekki hluti af daglegri starfsemi

Stærstu mistökin verða oft innan vébanda óskattskyldra aðila

=> Gefa sér forsendur eða gleyma sér

Dæmi:

félagasamtök, góðgerðarfélag, áhugamannafélag, íþróttafélag

....en einnig hjá bönkum og öðrum fjármálafyrirtækjum, tryggingafélögum og opinberum aðilum

Einnig:

Huga þarf vel að VSK þegar óskattskyldir aðilar fara í samstarf við skattskylda aðila

Dæmi:

Sala á vöru eða þjónustu sem fellur utan óskattskyldrar starfsemi en veldur í raun samkeppnisröskun

Banki: selur bókhalds- og uppgjörspjónustu frá einum lögaðila til annars

Tryggingarfélag: selur notaðar bifreiðar á uppboði

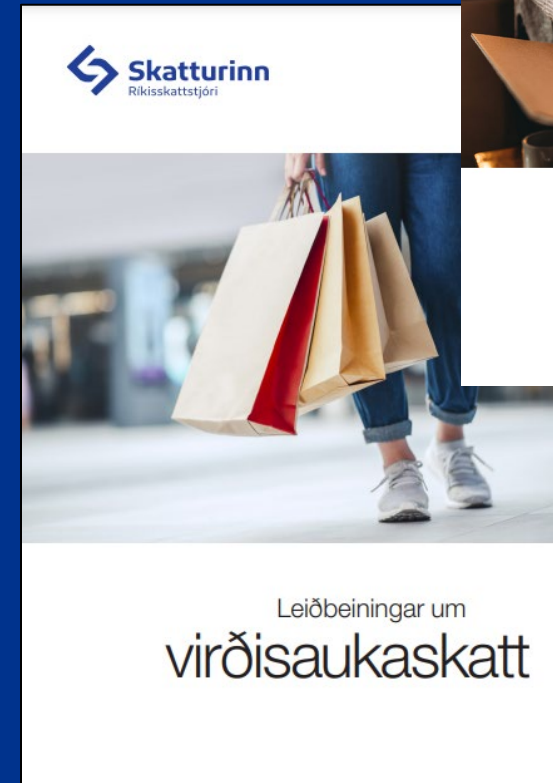
Íþróttafélag: Sala á auglýsingum á keppnisvelli

Hagsmunasamtök: Sala á lögfræðipjónustu

Góðgerðarfélag: Leigir út sal undir veislur með aðgang að eldhúsi

Hvar finn ég reglurnar?

- Lög um virðisaukaskatt nr. 50/1988
- Reglugerðir
  - ✓ [Skattalagasafn](#)
- Heimasíða Skattsins
  - ✓ [Skatturinn](#)
- Leiðbeiningar Skattsins um virðisaukaskatt
  - ✓ [Almennar leiðbeiningar](#)
  - ✓ [Nýr bæklingur um góðgerðarstarfsemi og VSK](#)
- Handbók um virðisaukaskatt

Hvað er virðisaukaskattur?

- Stærsti tekjustofn ríkisins (2024 er áætlað um 36,2% af heildarskatttekjum)
  - Óbeinn skattur - almennur neysluskattur
  - Innheimtur á öllum stigum innlendra viðskipta
  - Virðisaukaskattur er skattur sem leggst á virðisaukann sem til verður í rekstrinum
  - Vörsluskattur sem er skilað til ríkissjóðs í gegnum rekstraraðila
-
- => skatturinn „flæðir“ á milli skattaðila þar til hann endar hjá aðila sem hefur ekki frádráttarrétt

Skattskyldusvið

Skattskyld starfsemi:

- „Skattsskyldan nær til allra vara og verðmæta, nýrra og notaðra.“
- „Skattsskyldan nær til allrar vinnu og þjónustu, hverju nafni sem hún nefnist.“
- **Almenna reglan er að allt er skattskyld nema það sé sérstaklega undanþegið í lögunum.**

Undanþegin starfsemi:

- Er sú starfsemi sem fellur utan skattskyldusviðs virðisaukaskatts.
- Á þá starfsemi er ekki lagður virðisaukaskattur á söluna og starfsemin hefur ekki heimild til að nýta innskatt af aðföngum.
- M.a. menningar, lýðheilsu og heilbrigðissjónarmið:
  - ✓ Læknisþjónusta og önnur eiginleg heilbrigðisþjónusta
  - ✓ Íþróttastarfsemi
- Önnur sjónarmið, m.a. samkeppni
  - ✓ **Góðgerðarstarfsemi sbr. 5. mgr. 2. gr. VSKL**

Skattskyldir aðilar

Virðisaukaskattsskyldir aðilar:

- Atvinnuskyn eða sjálfstæð starfsemi
- Félög og stofnanir
- Opinber orku- og veitufyrirtæki
- Ríki, bæjar- og sveitarfélög

Undanþegnir skattskyldu:

- Vara og/eða þjónusta undanþegin VSK
- Listamenn
- Undir veltumörkum
✓ 2.000.000 ISK

- ⇒ **Hagnaðarskyn** er meginforsenda – að VSK-skyld sala sé að jafnaði hærri en kostnaður af aðföngum í rekstri
- ⇒ **Samkeppni** er önnur meginforsenda sem getur haft áhrif á skattskyldu til virðisaukaskatts

Góðgerðarfélag og VSK – 5. mgr. 2. gr. VSKL

Góðgerðarstarfsemi er undanþegin skattskyldu, enda renni hagnaður af henni að öllu leyti til lögaðila sem fellur undir 9. tölul. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003.

Skilyrði fyrir undanþágu eru auk þess að starfsemin sé á ábyrgð og fjárhagslegri áhættu aðila sem hefur með höndum góðgerðarstarfsemi og að hann hafi fengið staðfestingu Skattsins um að framangreind skilyrði séu uppfyllt.

Undanþága samkvæmt þessari málsgrein tekur eingöngu til eftirtalinnar starfsemi: basarsölu, merkjasölu og annarrar hliðstæðrar sölu, þ.m.t. sölu í netverslun, enda vari starfsemin ekki lengur en í 5 daga í hverjum mánuði eða í 25 daga sé um árlegan atburð að ræða,

1. söfnunar og sölu verðlítilla notaðra muna, enda sé einungis selt til skattskyldra aðila,

2. sölu nytjamarkaða á notuðum munum sem seljandi hefur fengið afhenta án endurgjalds,

3. sölu listaverka, enda falli listaverkin undir tollskrárnúmer 9701.1000–9703.0000.

Umhverfið

Góðgerðarfélög falla að sumu leyti undir nákvæmlega sömu reglur og aðrir sem starfa skv. Undanþáguákvæðum VSKL

Það eru í raun engar sérreglur um starfsemi þriðja geirans þegar hún telst vera VSKskyld

Ef almannaheillafélag snertir á VSKskyldu m.a. vegna samkeppnissjónarmiða þá er almenn og full skattskylda til staðar

Almenn skráning

Reglugerð nr. 515/1996, um skráningu virðisaukaskattskyldra aðila.

- RSK 5.02 eyðublaðið
- Skilyrði
  - Atvinnuskyn?
  - Opinber gjöld áætluð?
  - Launagreiðendaskrá?

RSK Rekstrarform Einstaklingsrektor Lögðáli Protobú

Til launagreiðendaskrár /virðisaukaskattsskrár

Eyðublaðið útfyllist með hástöfum

A Skráning á virðisaukaskattsskrá

Njákráning frá og með _____
Breyting frá og með _____
Tímabundin til og með _____
Rektor telur legð niðri _____

Skráning á launagreiðendaskrá

Njákráning frá og með _____
Breyting frá og með _____
Tímabundin til og með _____
Breyting vegna atvinnuleysisbóta _____

Ef umnið er fyllt einn eða tva - þá þarf að skila eyðublaðinu „Könnun á starfsambandi“ RSK 10.31

B Rekstraraðili/launagreiðandi/launamaður sem stendur skil á staðgreiðslu sjálfur

Nafn	Kennitala
Löghæð	Símanúmer
Tölvupóstfang	Gjafi símanúmer
Tölvuþráng	Gjafi símanúmer
Gænger fyrirtækið undir öðru nafni en hin formleg rekstraraði? Hvaða nafni/nöfnin?	Kennitala
Umboðsmaður erlendiris aðila á virðisaukaskattsskrá	Kennitala
Protobú/nafn skiptastjóra	

C Upplýsingar um virðisaukaskattskylda starfsemi/starfstöð

Hvegar eru heitlu tegundir virðisaukaskattskyldrar vöru, vinnu eða þjónustu? Abstraktgættur
Starfsemi sem er undirþegin virðisaukaskatti Væðing af starfsemi

Nafn skiptastjóra _____ Sveitarfélag starfstöðvar _____

Áætlað tekjur og kostnaður

Hvegar er áætlað að fyrirtækið tekur vörð af virðisaukaskattskyldri sölu? _____
Áætlað tekjur af virðisaukaskattskyldri sölu á fyrstu 12 mánuðum starfseminnar _____
Áætlaður kostnaður við uppbyggingu á fyrstu 12 mánuðum starfseminnar _____

Upplýsingar um tekjuskráningu

Spjóvaltar Rafreiser söluveitingar - skilubætur/hugjónáhrifur
 Inlegg afurða (skattveitingar frá vinnsluáæð) Fyrirfram ríkisráðgjafi
 Fyrirfram ríkisráðgjafi Annar, hvað? _____

Er um að ræða fyrirtæki á annari starfsemi?

Er starfsemi annars fyrirtækis yfirskilin að hafa eða í haldi, skv. 4. mgr. 12. gr. VSK-lags? Eru veitar eða aðrir rekstrarfélagsmenn yfirskilin?
Dags. yfirteki _____ Verðmæti annars rekstrarfélagsmanna en birgða _____
Nafn yfirtekið rekstrar _____ Er um yfirtekið fasteignar(ei) að ræða? _____
Kennitala yfirtekið rekstrar _____ Hvaða fasteignar(ei)? _____
 Eru viðbætur yfirtekið? Er iðfæðingarkvóð vegna fasteignar(ei) yfirtekið?
Verðmæti birgða _____ Yfirtekið á iðfæðingarkvóð skal lýkna til Húskattsskrá. Öðgn verðmæti yfirtekið skal fylga úmsæð.

Ef starfsemi annars fyrirtækis er yfirskilin er seljandi óheimilt að útskatta sölu rekstrars eða huta hans og kaupandi getur því ekki innkattað þau kaup.

RSK 5.02 26.2.2019 Númer upplýsingar vegna staðgreiðslu á bakhönd

Launagreiðendaskrá
Upplýsingar um starfsemi, starf, atvinnugreinanúmer, viðmiðunarflokk, o.fl.

D Tegund starfsemi:

Ertendis búsettur launagreiðandi eða sendiráð á Íslandi Launagreiðslur eru vegna húsnýggingar í eigin hágu
 Ertend starfsmannaleiga Launagreiðslur eru vegna hús- og heimilaleigjara

Tegund starfsemi, viðmiðunarflokkur

A. Sérfræðingur Tegund starfs
 B. Starfsemi og þjónusta (sem ekki fellur undir flokk A) Stjórnandi
 C. Fjöldiáhrif, útgáfa o.fl. (með eða án sérmenntunar) Almennur starfamaður
 D. Lögfræðingur Skrifstofu
 E. Vinnu starfsemi (þjónusta) (sem fellur undir flokk A-D) Skrifstofu, vélstjórn
 F. Símennta Húsný, embættisgjafi
 G. Landbúnaður Búnað
 H. Annar/hvaða starfsemi? Annar? / Hvaða starf? _____

E Lögðáli - áætlaðar launagreiðslur og/eða reiknað endurgjald í rekstri lögðáli

Áætluð dagsetning fyrstu launagreiðslu _____ Áætlaðar launagreiðslur að mæðati á mánuð _____

Nafn og kennitala einstaklings með eignarhútseld _____ Eignarhútseld % _____
Nafn og kennitala einstaklings með eignarhútseld _____ Eignarhútseld % _____

Viðmiðunarflokkur _____ Reiknað endurgjald ársins _____ Reiknað endurgjald rekstraraðila á mánuð _____ Frá og með hvaða mánuð? _____

F Sjálfstætt starfandi einstaklingar - áætlað reiknað endurgjald og/eða greidd laun

Viðmiðunarflokkur _____ Reiknað endurgjald ársins _____ Reiknað endurgjald rekstraraðila á mánuð _____ Frá og með hvaða mánuð? _____

Reiknað endurgjald ársins hjá maka _____ Reiknað endurgjald á mánuð hjá maka _____ Frá og með hvaða mánuð? _____

Áætluð dagsetning fyrstu launagreiðslu til annars _____ Áætlaðar launagreiðslur á mánuð til annars _____

Engar launagreiðslur til annars. Þar sem reiknað endurgjald verður að hafa í huga að af því fer að greiða í fleiri en einni greiðingum og launagreiðendaskrá og þreggagjald. Þreggagjald sem greitt er í staðgreiðslu veitir m.a. réttindi hjá Vinnuáskilastofnun og Félagsorlofsáskil.

Gögn sem fylgja greinargerð um reiknað endurgjald (Má skleppa ef ekki er viðhöf viðmiðunarglum um flokka eða lögmarkað)

G Ertendis búsettur launagreiðandi eða sendiráð

Nafn	Kennitala (þú þem sem skráðir eru á Íslandi)
Löghæð og póstrúmer	Tölvupóstfang

Athugasemdir

Undirnefnd staðfestir að framangreindar upplýsingar eru gefnar eftir beitu vitund og að þær eru í hulu samræmi við fyrirliggjandi gögn.

_____ Dagsetning _____ Undirskrift og kennitala _____

Leiðbeiningar Skattsins til góðgerðarféлага

Leiðbeiningar gefnar út i byrjun ársins 2025

Verið að hnykkja á ákveðnum atriðum hjá þeim sem eru að selja varning, reka nytjamarkaði o.fl.

Skatturinn

Leiðbeiningar um virðisaukaskatt
af góðgerðarstarfsemi

Í leiðbeiningum þessum er leitast við að skýra þær reglur sem gilda um undanþágu virðisaukaskatts af góðgerðarstarfsemi

2.4 Staðfesting Skattsins um að skilyrði séu uppfyllt

Það er skilyrði fyrir undanþágu að Skatturinn hafi gefið út staðfestingu að starfsemin uppfylli þau skilyrði sem nefnd eru í köflum 2.2 og 2.3. Nauðsynlegt er að afla slíkrar staðfestingar áður en góðgerðarstarfsemi hefst enda má að öðrum kosti gera ráð fyrir því að ríkisskattstjóri beiti heimild sinni til að ákvarða virðisaukaskatt vegna viðkomandi starfsemi.

Almannaheillaskrá Skattsins

Áhrif þess að vera skráð á Almannaheillaskrá Skattsins

Víðtækar undanþágur frá skattlagningu:

Skattafrádráttur fyrir þá aðila, einstaklinga og lögaðila, sem styrkja starfsemina.

- Undanþága frá tekjuskatti
- Undanþága frá fjármagnstekjuskatti
- Undanþága frá erfðafjárskatti
- Undanþága frá stimpilgjöldum
- Full endurgreiðsla á virðisaukaskatti á vinnu iðnaðarmanna við húsnæði alfarið í eigu félagsins út árið 2025

Gjafir til almannaheillafélaga

- Einstaklingar geta fengið skattfrádrátt fyrir gjafir/framlög til félaga á almannaheillaskrá Skattsins.
- Frádráttur lækkar tekjuskattsstofn og útsvarsstofn
- Einungis gjafir og framlög án gagngjalds veita frádrátt.
- Félagsgjöld, greiðslur fyrir vörur og þjónustu (auglýsingar) veita ekki frádrátt.

Hámark og lágmark - einstaklingar

- Frádráttur einstaklinga: 10.000 – 350.000 kr. á ári.
- Frádráttur hjóna: allt að 700.000 kr. samtals.
- Frádráttur er ekki millifæranlegur
  - Framlög einstaklings verða að vera aðgreind.

Hámark og lágmark - rekstraraðilar

- **Frádráttur: 1,5% af rekstrartekjum vegna:**
  - Gjafa/framlaga til almannaheilla.
  - kolefnisjöfnunar (skógrækt, votlendi og fl.)
- **Samtals mögulegur frádráttur: 3% af rekstrartekjum.**

Hlutverk móttakanda

- **Gefa út kvittun með:**
  - Nafni, kennitölu gefanda.
  - Fjárhæð framlags.
- **Skila upplýsingum til Skattsins fyrir 20. janúar.**
- **Skattfrádráttur birtist í reit 155 í framtali.**
- **Skilyrði um skráningu móttakanda:**
  - Móttakandi þarf að vera á almannaheillaskrá þegar gjöf/framlög eru veitt.
  - Frádráttarheimild gildir frá og með degi umsóknar um skráningu.

**Endurgreiðslur á
virðisaukaskatti vegna
tækjakaupa ofl.**

Endurgreiðsla VSK til góðgerðarfélaga

- **Almannaheillafélög og góðgerðarfélög geta fengið endurgreiddan virðisaukaskatt.**
- **Gildir um kaup á vörum/tækjum sem gefin eru til t.d. Spítala.**
- **Aðflutningsgjöld – Byggt á Tollalögum.**

Skilyrði fyrir endurgreiðslu

- Aðili þarf að vera almannahéillafélag/góðgerðarfélag.
- Kaup þarf að snúast um vörur eða búnað sem er gefinn í mannúðarskyni.
- Gögn og kvittanir þurfa að vera í lagi.
- Ekki er veitt endurgreiðsla ef félagið heldur eftir eignum eða nýtir í eigin rekstur.

Dæmi um endurgreiðslu

- **Almannaheillafélag kaupir hjartastuðtæki og gefur spítala.**
- **Félagið borgar virðisaukaskatt við kaup eða innflutning.**
- **Sótt er um endurgreiðslu hjá Skattinum.**
- **Ef skilyrði eru uppfyllt fæst VSK að fullu endurgreiddur.**
- **Nauðsynlegt að leggja fram:**
  - Reikninga og kvittanir.
  - Lýsingar á notkun gjafar.
  - Staðfestingu á afhendingu til viðtakanda.

kpmg.com/socialmedia

Upplýsingar í skjali þessu eru almennar og er ekki ætlað að ná til aðstæðna tiltekins einstaklings eða lögaðila. Þó að við leitumst við að veita nákvæmar og tímanlegar upplýsingar er ekki um að ræða neina tryggingu fyrir því að slíkar upplýsingar séu nákvæmar á þeim degi sem tekið er við þeim eða að þær verði nákvæmar í framtíðinni. Enginn ætti að taka ákvarðanir á grundvelli slíkra upplýsinga nema leita fyrst viðeigandi ráðgjafar sem taka myndi mið af aðstæðum viðkomandi aðila.

©2023 KPMG Law ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Limited, ensku félagi með takmarkaða ábyrgð. Allur réttur áskilinn.

Document Classification: KPMG Public